

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2349/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bpkf.II.1.271/2023/3. számú végzése, valamint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 645. § (2) bekezdése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

Indokolás

I.

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (dr. Baltay Levente ügyvéd) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Bpkf.II.1.271/2023/3. végzése, valamint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 645. § (2) bekezdése ellen, mivel álláspontja szerint a támadott végzés és törvényi rendelkezés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését.
- [2] 1. Az indítványozót mint XXV. rendű terheltet a Pest Megyei Bíróság 2010. június 1. napján kihirdetett 7.B.81/2006/2005. számú ítéletével bűnösnek mondta ki felbujtóként elkövetett emberölés büntettében, bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett lopás büntettében, társtettesként elkövetett zsarolás büntettében, valamint bűnsegédként elkövetett rablás büntettének kísérletében, ezért halmazati büntetésül 18 év 6 hónap fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte, megállapítva, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2012. március 22. napján jogerőre emelkedett Bf.86/2011/86. számú ítéletével az indítványozó vonatkozásában a bűnsegédként elkövetett rablás büntettét bűnsegédként elkövetett rablás büntette kísérletének minősítette, egyebekben az elsőfokú ítéletet helyben hagyta.
- [3] A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen az indítványozó védője 2023. február 10-én, a Be. 637. § (1) bekezdés *a)* pontjának *aa)* alpontjára hivatkozással

perújítási indítványt terjesztett elő, amelyet a Győri Ítélőtábla 2023. június 29-én kelt Bpi.III.138/2023/8. számú végzésével elutasított. A végzés ellen az indítványozó 2023. augusztus 7-én írásban indokolt fellebbezést jelentett be, amelyet a Győri Ítélőtábla 2023. szeptember 13-án kelt Bpi.III.138/2023/11. számú végzésével mint törvényben kizártat elutasított. A fellebbezést elutasító végzés ellen az indítványozó 2023. szeptember 20-án jelentett be fellebbezést.

- [4] A Legfőbb Ügyészség BF.1341/2023/2. számú átiratában a terhelt által bejelentett fellebbezést alaposnak tartotta, és támogatta, hogy annak a Kúria helyt adjon. A Legfőbb Ügyészség szerint a Győri Ítélőtábla végzése iratellenesen rögzítette azt, hogy a perújítási indítványt nem a terhelt, hanem védője terjesztette elő, ebből következően a bíróság törvénysértően döntött a terhelttől mint nem jogosulttól származó fellebbezés elutasításáról. Ennek megfelelően a Legfőbb Ügyészség is a fellebbezéssel támadott végzés Kúria általi hatályon kívül helyezését és az iratok felterjesztését követően a terhelt fellebbezésének az elbírálását tartotta szükségesnek.
- [5] A Kúria a Győri Ítélőtábla végzését a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta. Indoklásában megállapította, hogy a jogerős ítélettel szemben a terhelt javára a Be. 639. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján a terhelt, míg az *e*) pont alapján a védő önállóan perújítási indítványt terjeszthet elő. Ehhez kapcsolódóan a Be. 645. § (2) bekezdése kimondja, hogy a perújítási indítvány elutasítása miatt az indítvány előterjesztője fellebbezhet. A Kúria kifejtette, hogy a perújítási indítványt az indítványozó védője terjesztette elő, a perújítási indítványhoz csatolt meghatalmazás pedig nem a perújítási indítvány elkészítésére, hanem a perújítási ügyben való képviseletre általánosságban vonatkozott. A Kúria kiemelte, hogy a benyújtott perújítási indítványt a terhelt nem, csupán a védője írta alá, illetve az előlap, amelyen a terhelt állítólagosan indítványozóként került feltüntetésre és amelyet aláírt, az iratok között nem lelhető fel. A Kúria ebből azt a következtetést vonta le, hogy a védő csupán formailag terjesztette elő a terhelt nevében a perújítási indítványt, azt valójában a terhelt védőjeként eljárva a saját névaláírásával és bélyegzőjével ellátva nyújtotta be. Erre tekintettel az Ítélőtábla helyesen állapította meg, hogy az indítványozó az indítványt elutasító végzés ellen nem volt jogosult fellebbezésre, így a terhelt fellebbezését mint nem jogosulttól származót törvényesen utasította el.
- [6] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszát a Kúria Bpkf.II.1.271/2023/3. végzése ellen, valamint az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján indítványozta a Be. 645. § (2) bekezdése alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a Kúria támadott végzése az indítványozó jogos érdekét sértő bírói döntéssel szembeni jogorvoslathoz való jogát korlátozta. Az indítványozó felhívta a figyelmet arra, hogy jogorvoslathoz való jogának korlátozása nem a perújítás mint rendkívüli jogorvoslat, hanem a perújítási indítványt elutasító végzéssel szembeni fellebbezés körében történt. Az indítványozó szerint a Kúria támadott végzése az

Alaptörvénnyel össze nem egyeztethető módon értelmezte a védő és a terhelt viszonyát a perújítás kezdeményezése kapcsán, amikor a döntését arra alapozta, hogy a meghatalmazás alapján eljáró védő nem a terhelt képviseletében indítványozott, őt csak "formálisan képviselte".

- [7] Az indítványozó hivatkozott továbbá arra is, hogy a védő a védelemhez való jog garanciájaként a terhelt érdekében vesz részt a büntetőeljárásban, ezért is gyakorolhatja a terhelt mindazon jogát, amely jellegénél fogva nem csak a terhelt személyéhez fűződik. Ám abból, hogy a védői jogok a védőt önállóan illetik meg, nem következhet olyan értelmezés, hogy azok a terhelt kárára, jogai korlátozását, érdekeit sértő módon érvényesüljenek. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria a védő önálló eljárási pozícióját a terhelt jogait korlátozó módon érvényesítette azáltal, hogy figyelmen kívül hagyta a védő önálló eljárási pozíciójának célját, így a jogszabályok szövegét elsősorban nem azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte, mivel úgy nyilvánította a benyújtott indítványt a védő önálló indítványának, hogy az az indítványozó jogorvoslathoz való jogát megsértő döntéshez vezetett.
- [8] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a támadott törvényi rendelkezés azzal, hogy csak a perújítási indítványt benyújtó személynek biztosítja a perújítási indítvány elutasítása miatti fellebbezés lehetőségét, sérti a jogorvoslathoz való jogot, mert kizárja, hogy a védő által előterjesztett perújítási indítvány elutasítása miatt a terhelt fellebbezzon. Amikor a támadott rendelkezés a fellebbezési jogot csak az elutasított perújítási indítvány indítványozójának biztosítja, nincs tekintettel a terheltnek és a védőnek az eljárási pozíciójára, a védőnek a büntetőeljárásban betöltött funkciójára. A terhelt javára előterjesztett perújítási indítvány a terhelt érdekét szolgálja, az erre irányuló indítvány elutasítása ennél fogva a terhelt érdekével ellentétes, így a terhelt ez elleni fellebbezési jogának korlátozása elzárja a jogos érdekét sértő döntéssel szembeni jogorvoslattól. A támadott törvényi rendelkezés ezért az indítványozó szerint a jogorvoslathoz való jogát a védő egyoldalú cselekményére tekintettel korlátozza, amely korlátozás szükségtelen, és semmilyen alkotmányosan igazolható céllal nem indokolható.

II.

- [9] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„XXVIII. cikk

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[10] 2. A Be. támadott rendelkezése:

„645. § (2) A perújítási indítvány elutasítása miatt az indítványozó fellebbezhet, fellebbezésében azonban új perújítási okra nem hivatkozhat.”

III.

[11] 1. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósága feltételeinek vizsgálatakor az alábbiakat állapította meg.

[12] 1.1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt megvizsgálta, teljesültek-e az indítvány befogadhatóságának az Abtv.-ben meghatározott feltételei.

[13] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.

[14] 1.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek csak részben felel meg. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezéseket [az Abtv. 26. § (1) bekezdését és a 27. §-át] [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés *a*) pont], az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont], a támadott bírói döntést, az indítványozó szerint vizsgálandó jogszabályi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont], az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (3) és (7) bekezdése, 28. cikk] [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont], illetve rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági döntés, valamint a támadott jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].

[15] 1.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésének sérelmére, valójában azonban az indítványozó a védelemhez való joggal összefüggésben nem terjesztett elő alapjogi indokolást, és nem fejtette ki alkotmányos érvekkel alátámasztva, hogy a bírói döntés miért sérti a megjelölt alaptörvényi rendelkezést. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az indítványnak az

Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésére vonatkozó részét érdemben nem vizsgálta, tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az érdemi indokolás hiánya {3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya.

- [16] 1.4. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése tekintetében a panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek.
- [17] 2. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. Jelen ügyben azonban mindkét feltétel teljesül.
- [18] Az Alkotmánybíróság alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintette annak vizsgálatát, hogy összhangban áll-e a jogorvoslathoz való joggal, ha a Be. 645. § (2) bekezdése alapján a terhelt védője által benyújtott perújítási indítványt elutasító bírói döntés ellen csak a védő jogosult fellebbezni, a terhelt azonban nem. Az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét is felveti abban a tekintetben, hogy a Kúria értelmezése a jogorvoslathoz való jog érvényesüléséről összhangban van-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével.
- [19] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján, a panasz befogadásáról szóló döntést mellőzve, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában érdemben bírálta el.

IV.

- [20] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [21] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a jogorvoslathoz való jog sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy terheltként nem volt lehetősége a védője által előterjesztett perújítási indítványt elutasító bírói döntés ellen fellebbezés benyújtására. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróságnak a panasz elbírálása során abban kellett állást foglalnia, hogy a jogorvoslathoz való jog alapján milyen alkotmányos követelményeknek kell érvényesülniük a perújítási indítványt elutasító bírói döntés elleni fellebbezés vonatkozásában.
- [22] 2. Az Alkotmánybíróság először áttekintette az indítványban állított alkotmányossági problémával összefüggő szabályozási környezetet.

- [23] A jogerős határozatok megváltoztathatatlanságához és irányadó voltához alapvető alkotmányos érdek fűződik. A jogállamiság lényeges eleme, hogy a törvénynek egyértelműen meg kell határoznia, mikor támadható meg egy bírósági határozat rendes jogorvoslattal, illetve, hogy a jogerőssé vált határozat megtámadására milyen feltételek alapján van lehetőség, mikor következik be az az állapot, amikor a jogerős határozat már semmiféle jogorvoslattal nem támadható. A Be. ezen alapelvekre tekintettel rendezi a rendkívüli jogorvoslatok rendszerét. A perújítás az alapügyben fel nem merült, vagy felmerült, de új tényre alapított rendkívüli jogorvoslat, amelynek következtében a jogerős, ügydöntő határozatban rögzített tényállás és az abból fakadó jogkövetkezmények megváltoztatására kerülhet sor.
- [24] A Be. taxatív meghatározza a perújítási indítvány benyújtására jogosultak körét. A Be. 639. § (2) bekezdése alapján a terhelt javára az ügyészség, a terhelt, a védő, a terhelt törvényes képviselője, a terhelt házastársa vagy élettársa a kényszergyógykezelés elrendelése ellen, a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa vagy élettársa, illetve, ha a terhelt halála óta több, mint ötven év telt el, oldalági rokona terjeszthet elő perújítási indítványt. Önmagában a perújítás elrendelése – az ügydöntő határozat hatályon kívül helyezésének hiányában – az alapügy jogerős lezárásakor kialakult jogállását senkinek sem változtatja meg. Erre figyelemmel a Be. a perújítási indítvány elutasítása ellen lehetővé teszi fellebbezés bejelentését. A Be. indítványozó által sérelmezett 645. § (2) bekezdése szerint a bíróság perújítási indítványt elutasító végzése ellen a perújítási indítvány előterjesztője élhet jogorvoslattal. A jogorvoslati kérelem bejelentésére tehát ebben az esetben csak a perújítási indítványt benyújtó személy jogosult. Alternatív jogosultak esetében is csak az a személy élhet a fellebbezés jogával, aki maga kezdeményezte a perújítást. Így a védő sem jelenthet be fellebbezést a perújítás elutasítása ellen abban az esetben, ha azt a terhelt kezdeményezte.
- [25] 3. Az Alkotmánybíróság ezután áttekintette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jognak az ügy megítélése szempontjából releváns alkotmányos elveit.
- [26] 3.1. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége {lásd: 5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27, 31.; 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16], megerősítve: 3059/2017. (III. 20.) AB végzés, Indokolás [15]; 3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [35]}.
- [27] A jogorvoslathoz való alapjog biztosítását jelenti, ha az eljárásban a törvény garantálja az érintett számára, hogy ügyét az alapügyben eljáró szervtől különböző

szerv bírálja el. Minden jogorvoslat lényegi eleme a „jogorvoslás” lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát {23/1998. (VI. 9.) AB határozat; ABH 1998, 182, 186., megerősítve: 3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]; megerősítve: 18/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [10]}. A különböző eljárásokban a jogalkotó eltérő jogorvoslati formákat, jogorvoslatot elbíráló fórumokat állapíthat meg, valamint azt is eltérően határozhatja meg, hogy hány fokú jogorvoslati rendszer érvényesülhet {1437/B/1990. AB határozat, ABH 1992, 453, 454.; hasonlóan: 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]; 3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [36]}.

- [28] Az Alkotmánybíróság értelmezésében az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony jogorvoslat lehetőségének a biztosítását követeli meg, így nem csak abban az esetben állapítható meg az alapjog sérelme, ha a jogorvoslat lehetőségét teljesen kizárták {lásd például 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [61]}, hanem akkor is, ha a jogszabályban egyébként biztosított jogorvoslat más okból nem tud ténylegesen és hatékonyan érvényesülni, így például ha azt a részletszabályok rendelkezései akadályozzák meg, ezáltal üresítve ki, illetve téve formálissá a jogorvoslathoz való jogot {lásd 21/1997. (III. 26.) AB határozat, ABH 1997, 103, 105–106.; megerősítve: 14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [31]}.
- [29] A jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony érvényesülése nem csupán a jogalkotóval szemben (a jogszabályok tartalmát illetően) fennálló követelmény, hanem az Alaptörvény 28. cikkéből következően (a jogszabályok értelmezése során) a jogalkalmazó szerveket is kötelezi. Mindez összhangban áll az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 13. cikkében garantált hatékony jogorvoslathoz való jognak az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) ítélezési gyakorlatában kibontott tartalmával is. Az EJEB hangsúlyozta, hogy az Egyezmény 13. cikkében biztosított jogorvoslati jog hatékonyságának mind a jogszabályok, mind azok gyakorlati érvényesülését illetően is fenn kell állnia, amit az Egyezményben részes államok hatóságai nem akadályozhatnak működésük során jogszerűtlenül {llhan kontra Törökország [GC] (22277/93.), 2000. június 27., 97. bekezdés; Karácsony és mások kontra Magyarország (42461/13.), 2014. szeptember 16., 96. bekezdés; Szél és mások kontra Magyar ország (44357/13.), 2014. szeptember 16., 93. bekezdés} {lásd: 14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [32]; 11/2017. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [30]; 3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [38]}.
- [30] 3.2. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből kényszerítően nem következik a rendes jogorvoslati formákon felüli, egyéb jogorvoslati lehetőségek biztosítása. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság leszögezte azt is, hogy amennyiben a jogalkotó mégis megteremtette a rendes jogorvoslaton felüli, valamely további jogorvoslat lehetőségét, abban az esetben

a jogalkotónak alkotmányos kötelessége olyan eljárásjogi szabályok megalkotása, amelyek alkalmazásával az alkotmányos jogokat ért jogsérelem valóságosan, azaz hatékonyan orvosolhatóvá válik [lásd: 23/1998. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1998, 182, 188.]; 3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [37]. Ez a jogalkotói döntés a rendkívüli jogorvoslat elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróságok számára is olyan, az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó alkotmányos kötelezettséget keletkeztet, amely szerint jogalkalmazásuk során a jogalkotó által megnyitott jogorvoslat lehetősége az Alaptörvényből levezethető követelményeknek megfelelően, így hatékonyan és ténylegesen is kell, hogy érvényesüljön {14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [43]; 11/2017. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [31]; 3285/2017. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [27]; 3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [39]}.

- [31] 4. Az Alkotmánybíróság ezt követően megvizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben eljáró bíróságok jogértelmezése, valamint a Be. támadott rendelkezése összhangban állnak-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való joggal.
- [32] 4.1. Az indítványozó által a perújítási indítvány elutasításáról rendelkező végzés ellen benyújtott fellebbezését mint nem a jogosulttól származót az eljáró bíróságok azért utasították el, mert az indítványozó védője „saját nevében” nyújtotta be a perújítási indítványt. A bíróságok ezt az értelmezést alátámasztó körülményként értékelték a konkrét ügyben azt, hogy a perújítási indítványt kizárólag a védő írta alá, azon az indítványozó aláírása nem szerepelt.
- [33] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy jelen ügyben az indítványozó mint az alkotmányjogi panaszok alapjául szolgáló eljárás terheltje nem volt elzárva attól a jogosultságának gyakorlásától, hogy perújítási indítványt terjesszen elő. A Be. 639. § (1) bekezdés *b)* pontja biztosítja a terhelt számára a perújítási indítvány előterjesztésének lehetőségét. Mivel a Be. 645. § (2) bekezdése alapján a perújítási indítvány elutasítása miatt a perújítási indítvány előterjesztője fellebbezhet, így a terhelt által kezdeményezett perújítási indítvány elutasítása esetén a fellebbezés lehetősége a terheltet illeti meg.
- [34] A Be. 639. § (1) bekezdésének *c)* pontja a védő önálló jogát tartalmazza a perújítási eljárás kezdeményezésére. Az Alkotmánybíróság a 21/2020. (VIII. 4.) AB határozatában részletesen foglalkozott a védő perújítás kezdeményezésére vonatkozó jogával. Határozatában a testület kiemelte, hogy történetileg, a korábbi szabályozási koncepciók alapján a védőnek nem volt joga perújítást kezdeményezni, ha a terhelt azt megtiltotta. Később a Be. biztosította a védő számára, hogy önállóan, akár a terhelt kifejezett akarata ellenére is kezdeményezhessen perújítást a terhelt javára. (Indokolás [75]).
- [35] Az indítványozó azt sérelmezte, hogy a Be. támadott rendelkezése, mivel a fellebbezési jogot csak az elutasított perújítási indítvány indítványozójának biztosítja,

nincs tekintettel a terhelt és a védő eljárási pozíciójára, a védőnek a büntetőeljárásban betöltött funkciójára és arra, hogy a védő részvétele az eljárásban a terhelt védelemhez való joga érvényesülésének egyik garanciája. Az Alkotmánybíróság lényegesnek tartja ezzel összefüggésben, hogy a Be. rendelkezései önállóan biztosítják mind a terhelt, mind a védő számára a perújítás kezdeményezésének a lehetőségét, sőt, a szabályozási környezetből egyértelműen az következik, hogy a védő – mint a büntetőeljárás önálló alanya – a terhelt akarata ellenére is gyakorolhatja a perújítás kezdeményezésére vonatkozó jogosultságát.

[36] A Be. indítványozó által kifogásolt 645. § (2) bekezdése a perújítási indítványt előterjesztő számára biztosítja a perújítási indítvány elutasítása esetén a fellebbezés lehetőségét. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogból nem következik az, hogy a más jogosult, jelen esetben a védő által benyújtott perújítási indítványt elutasító bírói döntéssel szemben a terheltet megillessen a fellebbezés benyújtásának joga. Az indítványozó jogorvoslathoz való jogának érvényesülése azáltal garantált, hogy számára a Be. biztosítja a perújítási indítvány benyújtásának, illetve az általa benyújtott perújítási indítványt elutasító bírói döntéssel szembeni fellebbezés benyújtásának lehetőségét. Sem az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelményekből, sem az Alkotmánybíróság gyakorlatából nem következik az, hogy a terhelt számára olyan absztrakt módon kellene biztosítani a jogorvoslathoz való joga érvényesülését, hogy őt attól függetlenül illesse meg a fellebbezés joga a perújítási indítványt elutasító bírói döntéssel szemben, hogy azt a védő mint az eljárásnak a Be. által erre önállóan feljogosított alanya nyújtotta be, tekintettel arra, hogy magának az indítványozónak mint terheltnek is volt a Be. által biztosított lehetősége mind a perújítási indítványt benyújtására, mind az általa benyújtható perújítási indítványt elutasító bírói döntéssel szembeni fellebbezésre. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Be. 645. § (2) bekezdése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasította.

[37] 4.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz kapcsán megállapítja, hogy nem vonható párhuzam jelen ügy és az indítványozó által hivatkozott 14/2015. (V. 26.) AB határozatban megállapítottak között, amelyben az indítványozók által a támadott bírósági döntésekben foglalt jogértelmezéssel kapcsolatos alkotmányossági probléma arra volt visszavezethető, hogy a pótmagánvádas eljárásban a vádindítvány elutasítása elleni fellebbezésre a Be. 324. § (1) bekezdése a pótmagánvádló számára ad lehetőséget, a pótmagánvádló jogi képviselőjének viszont nem. A Be. 324. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a pótmagánvádló az őt önállóan megillető fellebbezési jogot személyesen nem, hanem kizárólag a jogi képviselője útján gyakorolhatja. Lényeges tehát, hogy a pótmagánvádló képviselője – ellentétben a védővel – nem önálló ügyfélként, nem a

saját nevében, hanem képviselőként, a pótmagánvádló nevében jár el a büntetőeljárásban. Az Alkotmánybíróság korábban megállapította, hogy a képviselő a képviselt helyett és nevében jár el, de a képviselő cselekménye által a képviselt válik jogosítottá, illetve kötelezetté {141/B/1993. AB határozat, ABH 1994, 584, 585; 14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [39]}.

[38] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Be. 639. § (2) bekezdése és 645. § (2) bekezdése alapján a terhelt fellebbezési jogával személyesen jogosult élni, ezen jogát nem csupán védője útján gyakorolhatja. A védő és a terhelt is a büntetőeljárás önálló alanya, ezért a Be. mind a védőt, mind a terheltet önálló jogosultsággal ruházza fel a perújítási indítvány benyújtására, illetve az azt elutasító bírói döntés elleni fellebbezés benyújtására is. {14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [48]}. A Kúria jelen ügyben a Be. 639. § (2) bekezdése, illetve 645. § (2) bekezdése rendelkezéseinek együttes alkalmazása és értelmezése eredményeként hagyta helyben az Ítéletábla végzését, amely elutasította az indítványozó fellebbezését mint nem a jogosulttól származót. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy mivel a Be. támadott rendelkezései nem ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való joggal, így a Kúria támadott végzésében kifejtett jogértelmezése sem okoz(hat)ta a jogorvoslathoz való jog sérelmét.

[39] 5. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az indítványozó panaszát elutasította.

Budapest, 2024. december 10.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró